

ŠESTDESET LET

MARKO KREMŽAR

V letu Gospodovem 1945 se je zgodilo veliko reči, ki so zaznamovale zgodovino, naš narod pa tudi vsakega od nas in naše potomce. Leto, ki naj bi bilo po dolgi vojni leto miru, je postalo za Slovence leto strahot.

Nacistična Nemčija, grajena na zmoti in nasilju, je bila premagana potem, ko je potopila za nekaj let vso severno poloblo v krvavo vojno, kot je do takrat svet ne doživel. Zahod je tisto pomlad upravičeno slavil zmago. Za velik del srednje in vzhodne Evrope, ki je prišel pod nadzor Sovjetske Zveze pa se je pričevalo novo obdobje nasilja. Komunistični totalitarizem je zamenjal nacističnega.

Z razliko od ostalih držav tega bloka, Jugoslavija ni doživela sovjetske okupacije, ker so si v njej prisvojili oblast domači komunisti. To so dosegli s krvavim nasiljem medvojne revolucije. Zaradi nje je tistega maja zapustila domovino nepregledna reka slovenskih beguncev iz katere se je rodila kasneje diaspora. Povzročila pa je komunistična revolucija tudi, da je bilo za Slovenijo tisto povojno leto najbolj krvavo v njeni zgodovini in da je postala slovenska zemlja v središču Evrope takrat najbolj krvavo ozemlje na tej, krvi vajeni celini.

Ponekod po svetu je prišlo ob koncu vojne do osebnih obračunavanj, v Sovjetski Zvezi je dal Stalin postreliti častnike kozarke vojske, ki so mu jo izročili Angleži iz južne Koronke, ki je bila edini kraj od koder so povojne begunce vračali. V Sloveniji pa se je dogajal tiste mesece ukazani in organizirani množični poboj vrtnjenih slovenskih domobrancev, vojnih ujetnikov raznih narodnosti in političnih nasprotnikov. Število žrtev jugoslovanskega komunizma pomorjenih po vojni na slovenskih tleh bo ne dolgo predmet zgodovinskih raziskav, a presega dvesto tisoč oseb. Množični teh žrtev je odgovarjalo tudi nevelo neposrednih in posrednih morilcev in njih sodelavcev.

Ko gledajo na to krvavo tragedijo sinovi in hčere novih slovenskih generacij, se upravičeno sprašujejo, kako je bilo kaj takega mogoče? Najkrajši pa tudi najbolj jasen odgovor na tako vprašanje je položil pisatelj Dostojevski v romanu Bratje Karamazovi, v usta Aljona: 'Kjer ni Boga, je vse dovoljeno.' Ni slučaj, da sta bila oba totalitarizma dvajsetega stoletja, nacizem in komunizem, ne le ateistična temveč veri sovražna. Gradila sta svet brez Boga in hotela dokazati, da imata v rokah absolutno moč. Če je eden uporabljal kot gonilno silo za obljubljeni razvoj sovražništvo do ostalih narodov, se je drugi posluževal v ta namen razrednega sovražništva. Tam pa, kjer je sovražništvo temeljna gonilna sila ni mesta za ljubezen. Zato sta bila oba omenjena totalitarizma po svojem bistvu kruta in sta svojo krutost dosledno in brez vsakršne moralne zavore z dejanji dokazovala. V tem so si bili enaki Hitler, Stalin, Tito, Mao in vrsta njihovih posnemovalcev.

Tako nacionalni kakor internacionalni socializem sta se zrušila kot politična sistema. Prvi leta 1945, drugi petindeset let kasneje. A posledice slednjega, ki je zastrupljal slovensko družbo pol stoletja, so ne vidne in narod se ne opomogel od moralne kode, ki jo je zapustil v srcih ljudi. Bog, katerega so bili iz javnosti izgnali, se vanjo le polagoma vrača, ljubezen ni ne napolnila vseh src, ki so jih umetno polnili s sovražništvom, nekoč uradno

propagirana laž se ne lepi na možgane in ljudje, ki jih je zastrupila zmeta, se radi zatekajo v udobni, a smrtonosni relativizem.

Opaziti je pa tudi sadove tihega mučenja mnogih, ki so v času komunistične strahovlade izgubili bodisi življenje, bodisi prostost zaradi svoje zvestobe moralnim vrednotam in Bogu. Njihova žrtev je porok novega življenja. Vemo, da ostajajo klice prenove navadno dolgo časa skrite in da rast ne dela hrupa. Zato je na mestu upanje, da bo življenje končno premagalo smrt in da bo luč resnice pregnala mrak.

Novi rod nekdanjih beguncev pred komunizmom, pa stoji po šestdesetih letih pred podobnimi izzivi v svetu, ki je takrat sprejel njih prednike in jim dal zavetje. Tudi tukaj izrivajo zadnje čase Boga iz družbe, sebična brezbrzičnost nadomešča nekdanjo vzajemnost, relativizem se polarizira, ki jih je oslabilo preobilo porabništva. Po drugi poti in na drugačen način, kot je bilo to v Sloveniji, se tudi zahodnih dežel polarizira brezboštvo. Ljudje mu sledijo, ker mislijo, da jim prinaša neomejeno svobodo; mar ni tam, kjer ni Boga, vse dovoljeno...? Vendar, kjer je dovoljeno vse, ni meje za pohlep, za sebičnost, za nasilje, za laž in prevvaro.... Kjer pa ni meje za zlo, postaneta omejeni dobrota in blaginja.

Razmere so danes v svetu bistveno drugačne kot so bile pred 60 leti v Sloveniji, odločitve pred katerimi stojijo vnuki nekdanjih borcev proti ateističnemu komunizmu pa ostajajo iste. To so osebne odločitve za Boga ali proti Njemu, za svobodo božjih otrok ali za lažno svobodo razvrata. Vsaka odločitev ima svojo ceno, toliko bolj kadar gre za zvestobo najvišjim vrednotam. Nekoč je bila za mnoge rojake cena zvestobe - mučenje. Zdaj je ta lahko drugačna, a nikoli ni majhna, ne lahka. Vedno zahteva poguma, posebno ne v svetu, ki vrednote odklanja. Kot nekoč, bo tudi v tem stoletju in v svobodnem svetu to odločitev oseb, družin in skupnosti za ljubezen, za resnico in za življenje, v nas in med nami.

Dan samostojnosti

V nedeljo, 26. decembra je poteklo 14 let od razglasitve izidov plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, na katerem se je okoli 95 odstotkov udeležencev volitev izreklo za samostojnost.

Izidi so bili uradno razglašeni tri dni po plebiscitu in 26. december tako obeležujemo kot državni praznik, dan samostojnosti. V državnem zboru so ga počastili s slavnostno sejo, temu pa je sledila osrednja državna slovesnost v Cankarjevem domu.

Republika skupščina je sprejela zakon, ki je določal, da bo plebiscit 23. decembra 1990 in da mora biti njegova odločitev v primeru pozitivnega izida uresničena v šestih mesecih. Na plebiscitarno vprašanje „Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?“ je od 93,2 odstotka udeležencev volivcev okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno, tj. 88,5 odstotka vseh volivcev.

Po zakonu o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije je morala republika skupščina v šestih mesecih od dneva razglasitve plebiscitarne odločitve sprejeti ustavne in druge akte in ukrepe, potrebne za osamosvojitve. Tako je 25. junija 1991 uzakonila Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije ter Deklaracijo o neodvisnosti in tako postavila formalni temelj slovenski samostojnosti. Dan kasneje, 26. junija, je bila suverena slovenska država slovesno razglašena, s čimer so se končala prizadevanja za njeno samostojnost.

V razpravah o možnem položaju Slovenije v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji (SFRJ) so leta 1990 ne omenjali konfederacijo, novembra tega leta pa je bila sprejeta odločitev o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije.

Papeževa poslanica za svetovni dan miru

Svetovni dan miru, ki ga je pričel papež Pavel VI. s posebno poslanico za dan miru, 1. januarja 1968, nadaljuje sedanji papež Janez Pavel II. Poslanice so postale stalnice, ki nudijo teološke in družbene utemeljitve glede prizadevanj posameznikov, skupin, ustanov katoliške Cerkve in drugih civilnih ustanov za mir v svetu. Poslanice so hkrati dragocen dokument časa, v katerem živimo. Ob besedah, vzetih navadno iz Svetega pisma ali papeških okrožnic o družbenem nauku Cerkve, obravnavajo poslanice žgoča svetovna družbena vprašanja.

Kaj želi povedati letovnja poslanica, ki kot geslo naveda besede apostola Pavla „Ne daj se premagati hudemu, temveč premaguj hudo z dobrim“ (Rim 12,21). Čeprav si tako svetovna javnost in državniki kot tudi Cerkev, druge ustanove, skupine in posamezniki na različne načine prizadevajo za mir, ne vedno tlijo ali nastajajo celo nova žarišča, ki ogrožajo mir na svetovni in lokalni ravni. Afrika, Palestina, Irak, teroristični napadi ne nehajo ogrožati svetovnega miru. Posamezniki so, kakor se zdi, nemočni pred trajno rešitvijo teh vprašanj.

Poslanica izhaja iz dejstva, da je „mir je dobrina, ki jo pridemo z dobrim“. Gre za več razsežnosti: 1) mir ni zgolj delo in prizadevanje politikov, marveč vsakega človeka; 2) mir je etična dobrina, za kateri si je treba prizadevati najprej z moral-

nimi držami in ravnanji; 3) ta ravnanja so trajna naloga vzgoje na vseh ravneh - osebni in skupni. Logika dosedanjega ravnanja je pogosto drugačna: je sovražništvo in maščevanje - oko za oko, zob za zob; če te kdo udari, mu vrni ne z močnejšim udarcem; ne samo obrambna, marveč preventivna vojna; nad terorizem ne gremo sicer s terorizmom, vprašanje pa je, ali izbiramo ustrezna sredstva. Zla ni mogoče premagati s hudim; zakrknjenost je duhovna slepota, ne več, je hudobija. Čeprav se zapira pred dobrim, je edina pot in možnost, da drugega razorožimo - delati dobro, odpustiti, ljubiti.

Vprašanja niso nova; so spremljevalke življenja od začetka človeškega rodu, kakor govorijo npr. sveto-pisemski primeri. Zlo, deterministična zakonitost, niso brezimni primeri, marveč so dejanja, ki imajo svoje ime (laž, kraja, sovražništvo, sebičnost, nasilje, umor), tudi ime storilca, to je konkreten človek, ki izbira med dobrim in hudim in se svobodno odloča. Kakor se lahko upre Bogu, tako se upre sočloveku. V tem trenutku je v svetu zlasti prisotno nasilje: v Afriki in na Bližnjem vzhodu, med narodi in državami, med skupinami in plemeni.

Poleg vzgoje in oblikovanja vesti, to je človekovih najbolj osebnih duhovnih danosti in zmožnosti, poleg priznanja in spoštovanja splošnega moralnega zakona, ki ga odkrivamo ljudje vseh časov in kultur v notranjosti, v razumu in vesti, omenja poslanica skrb za skupno blaginjo kot pomemben dejavnik prizadevanja za mir. Skupna blaginja je več kot vsota gmotnih dobrin. Obsega delo „z“ drugim in „za“ drugega, je skrb za dobro bližnjega kot za lastno dobro, je sad osebnega prizadevanja in prizadevanja družbe, ki ustvarja pogoje za osebno in skupno delovanje, za sodelovanje med posamezniki in narodi na vseh ravneh.

Kaže se predvsem v

spoštovanju človeka, njegovega dostojanstva in poklicnosti, njegove presežne (transcendentne) naravnosti, kije Bog. V tem smislu poslanica ponavlja spoznanja družbenega nauka Cerkve, da zemeljske dobrine (bogastvo zemlje in duha, dobrine kulture, znanja in razvoja) pripadajo vsem ljudem in vseh rodov. Zato je treba dobrino miru obravnavati „v povezavi z novimi dobrinami, ki izhajajo iz znanstvenega spoznanja in tehnološkega razvoja“. Boj proti revščini in boleznim, prizadevanje za uveljavitev pravnega reda, za varnost in mir v svetu ..., vse to so dobrine, za katere si morajo vsi prizadevati. Posebno skrb je treba nameniti odpravi revščine, ki bremeni dežele v razvoju. K temu prispevajo svoj delež izbris zunanega dolga, primerne in sprejemljive naložbe, pravično delovanje mednarodnih ustanov pri razdelitvi in rabi dobrin, solidarnost in pomoč bogatih držav pri vsestranskem razvoju nerazvitih. Kar zadeva Cerkev, želi biti pri svojem delu zvesta „prednostni izbiri/ljubezni do revnih“, ki jo predlaga tudi drugim ustanovam. Moralno načelo „premagati hudo z dobrim“ ni zgolj načelo osebnega etičnega ravnanja, ki ga predlaga evangelij, marveč je tudi načelo skupnega delovanja, ravnanja držav in ustanov. Ne obstajata dve morali: osebna in skupna. Človek kot prvenstveni dejavnik moralnega delovanja in oblikovalec lastne moralne podobe, je tudi dejavni oblikovalec odnosov in družbe. Človek, ki skrbi za takšno moralno (samo)oblikovanje, bo našel načinov tudi za ustrezno oblikovanje mirne družbe in mednarodnih odnosov. Cerkev sebi m drugimi kliče v spomin, da je zakon osebnega in skupnega razvoja krepost ljubezni, da nam je Kristus, novi človek, pokazal pot uresničevanja vsestranskega razvoja in dopolnitve.

dr. Raško Valenčič

GLEJ...

SLOVENC
V BARILOČAH 3

MLADSKI DAN
NA SLOVENSKI
PRISTAVI 3

NOV ODBOR NSi 4

MLADINSKI ODBOR
RI V LETU 2005 ... 4

OBISK IZ SRCA 4

VTISI IZ SLOVENIJE

Svet in Slovenija sta majhna

El mundo es un pañuelo, bi rekli v Argentini.

Mnogo je Argentinec, ki ob seznanitvi takoj povejo, da poznajo kakega Slovenca, pa naj bo to v glavnem mestu Argentine, v turističnem kraju ali kjerkoli v notranjosti države.

V Sloveniji je tudi nekaj takega. Saj ne, da bi poznali kakega čistokrvnega Argentinec (tiste iz medijev, kot so Maradona, pa Natalia Oreiro, pustimo ob strani), ampak argentinskega Slovenca. Ali poznate tega pa tega? (ali: to pa to?) Seveda, to je X.X., živi v tem okolju, hodi v ta Dom, poročen(a), toliko otrok, dobro se poznamo, itd. In pogovor hitreje steče, meje padejo in takoj smo znani med seboj. V tem je tudi razvidna obsesnost begunskega življa, ki se je po drugi svetovni vojni razlil po vsem planetu.

In koliko jih je bilo že pri teh znancih/sorodnikih v Argentini! Nekateri so dodobra spoznali življenje v slovenski skupnosti in si vse doživeto tudi dobro zapomnili.

Pri cerkvenem zboru sedi v tenorski vrsti Martin, rojen v Ajdovcu. Marsikaj si med vajo (ne, niso za vse klepetanje krive sopranistke...) poropetava. Pa tudi po vaji. Kot rečeno, je doma iz Ajdovca. Povezava pride po Gnidovcih, on po kofu in svetnikem kandidatu, jaz po našem zavodskem rektorju v Adroguju. Isti priimek, ista svetost, bi rekel.

A o tem sva se že pred časom menila. Pravil mi je tudi o požigu svoje rojstne vasi, ki so ga partizani zanetili med revolucijo leta 1942. Da je bilo pobitih, če se prav spomnim, okoli 40 oseb, njegovemu očetu je pa uspelo pravočasno se skriti v gozdu, itd.

Pri vaji za božične praznike mi kaže note pesmi Zvezde gorijo. „Ali kaj poznate tega?“ in mi pokaže ime pod naslovom pesmi, ki omenja avtorja besedila: Gregor Mali. „Seveda, bil je moj katehet!“ - „Mene je pa krstil!“

In se gledava, kot bi bila znanca že iz mladih let. Kljub temu, da je nekaj let starejši od mene, ni vedel o njem kaj več, kot to, da je bil v Argentino. Meni se je pa sprožil trdi disk v možganih in mi pred oči predstavil spomine izza tiskanih časov, pa sem mu lahko kaj o njem povedal.

Spomnil sem se, da so mi pripovedovali, kako je župnik Mali v času komunistične revolucije reval Najsvetejše iz goreče cerkve, za kar je vse življenje nosil posledice: občasno so se mu pojavili po lobanji barvasti madeži. Nisem si zapomnil, če so mi kdaj omenjali ime kraja, kjer se je to dogajalo; zdaj vem, da je bil to Ajdovec.

Povedal sem mu tudi o njegovem lahkotnem zlaganju pesmic. Za vsako priliko, za vsak god, poroko, novo mašo, zlati jubilej ali za počitniško kolonijo („Smo v Cordobo prišli, smo vsi zavriskali: juhej juhej; močno nas sonce žge, srce v veselju vre, juhej, juhej...“ in nekaj kitic) — na vse je znal spesniti prigodnico, ki je bila lahko tudi navezana na znano melodijo. In teh pesmic se je nabralo toliko, da so jih pred časom zbrali, uredili in izdali v knjigi: prišli so do tisoč!!! A ne vedno se najdejo ljudje, ki prinesejo na dan ne novo vopčilnico v verzih, torej jih je ne več.

In Martinu se je to najino skupno poznanje zdelo tako zanimivo, da je marsikomu pravil o krstitelju in katehetu Gregorju Maliju. Tudi županu, ki je naš tenorski kolega. Župan pa, ki ve, kako je treba z občani ravnati, pa odgovori: „A zato sta tako fejszt!“ ...

GB

Vedno bolj zapleteno

Meje zemljišča ob Cesti dveh cesarjev na Viču v Ljubljani, torej na območju, ki ga je ljubljanski mestni svet namenil gradnji islamskega verskega središča, bodo verjetno morali določiti po sodni poti. Nekateri lastniki sosednjih zemljišč namreč nočejo podpisati t. i. zemljiškega elaborata o določitvi mej, postopek pa se lahko zavleče v pozno pomlad 2005, poroča Delo v četrtkovni izdaji. Mestna občina Ljubljana (MOL) zemljišča ne bo mogla prodati islamski verski skupnosti v Sloveniji, ampak ga bo morala v prodajo ponuditi vsem 40 verskim skupnostim, ki so prijavitelje delovanje v Sloveniji. Vzrok za to je v tem, ker v urbanističnem dokumentu, ki ga je sprejel ljubljanski

mestni svet, nikjer izrecno ne pije, da gre za gradnjo islamskega verskega in kulturnega centra, ampak za območje, kjer je dovoljeno graditi verski center.

Sicer pa je prostorski odlok za območje ob Cesti dveh cesarjev, ki so ga namenili gradnji verskega središča, začel veljati konec lanskega julija, v njem pa je bilo predvideno, da naj bi bilo verski dejavnosti namenjenih skoraj 19.000 kvadratnih metrov. Pokazalo pa se je, da je za skoraj tri tisoč kvadratnih metrov zemljišča na tej parceli vložen denacionalizacijski zahtevek, ki ga je vložil red lazaristov. Na podlagi doslej opravljenih meritev je zemljišče, ki ga bo MOL dala v prodajo, veliko 13.782 metrov, ne poroča Delo.

Janča o izzivih vlade v letu 2005

Reforma davčne reforme, predsedovanje Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in začetek priprav na predsedovanje Evropski uniji čez dve leti bodo ključni izzivi slovenske vlade v letu 2005, je na novinarski konferenci v Ljubljani povedal premier Janez Janča.

Doseganje pogojev za vstop Slovenije v evropsko denarno unijo bo eden največjih izzivov vlade v letu 2005. Slovenija izpolnjuje približno polovico nominalnih konvergenčnih kriterijev, ostale pa mora ne doseči, zato je pred nami eno najtrajnih let. Dejstvo namreč je, da je treba znižati inflacijo in zagotoviti, da javnofinančni primanjkljaj ne preseže omejitve po mastrichtskih kriterijih, je v zvezi s prvo nalogo poudaril predsednik vlade Janez Janča. Zato nas v letu 2005 in verjetno tudi v večini leta 2006 čaka restriktivna javnofinančna politika, je napovedal.

Janča je napovedal tudi rebalans državnega proračuna za leto 2005, ki je bil sprejet skupaj s proračunom za leto 2004, torej v času, ko nekatere okolici ne niso bile znane, druge pa preslabo ocenjene.

Predsednik vlade je izrazil pričakovanje, da se bo val izgub delovnih mest v predelovalni industriji nadaljeval. Vzrok je našel v dejstvu, da Slovenija ni naredila prehoda v družbo

znanja, ampak se je določene dele industrijske proizvodnje umetno vzdrževalo z državnimi pomočmi ter s tem problem le odlagalo. „Zdaj je balon počil, najbolj pa so na udaru tisti, ki so najmanj krivi,“ je ugotovil. Vlada ima sicer na voljo socialne mehanizme, kot najprimernejšo rešitev pa je Janča predlagal ustanavljanje novih delovnih mest, čemur se doslej pri dodeljevanju državnih pomoči ni posvečalo dovolj pozornosti.

Glede predsedovanja Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) premier opozarja pred prevelikimi pričakovanji. Biti moramo realisti, OVSE je velika organizacija, ki združuje države z različnimi interesi, med katerimi je več takšnih, ki so same del problema, denimo države z območja nekdanje Jugoslavije ali nekdanje Sovjetske zveze, je dejal Janča, ob tem pa dodal, da je OVSE vendarle „edina organizacija, ki s svojim delovanjem pokriva celotno zemljevidu“.

Janča je na novinarski konferenci odgovarjal tudi na očitke, da bo v njegovi vladi slabša koordinacija evropskih zadev, saj v njej ni več ministra za evropske zadeve. „Delovanje ostaja nespremenjeno in koordinacija evropskih zadev nikakor ni ogrožena,“ je zavrnil.

Lojze Peterle ob prejetju nagrade

V sredo 22. decembra je evropski poslanec Lojze Peterle, ob priložnosti prejetja mednarodne nagrade Mérite Européen in Gold, ki jo podeljuje luksemburška fundacija Mérite Européen, priredil v prostorih Kongresnega centra Hotela MONS na Brdu pri Ljubljani sprejem, ki se ga je udeležilo izjemno veliko število uglednih gostov. Na sprejemu sta spregovorila predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janča in Minister za finance ter predsednik Nove Slovenije, dr. Andrej Bajuk. Oba sta poudarila izjemne zasluge Lojzeta Peterleta pri procesu demokratizacije Slovenije in njenem vstopu v Evropsko zvezo. Med gosti naj omenimo ne ljubljanskega nadškofa in metropolita msgr. Urana, dr. Dimitrija Rupla, ministra za zunanje zadeve, mag. Janeza Drobniča, ministra za delo, družino in socialne zadeve, dr. Jurija Zupana, ministra za znanost, dr. Janeza Podobnika, ministra za okolje in prostor, evropska poslanca Milko Novak in Boruta Pahorja, dr. Zeksa, predsednika SAZU, veleposlanike, poslance ter druge predstavnike javnega življenja. Večer je obogatil nastop okteta Deseti brat.

Spor med Slovenijo in Hrvaško

Rešitev mejnih sporov med Hrvaško in Slovenijo je izredno pomembna za nadaljevanje približevanja Zagreba Evropski uniji, je zapisano v zadnjem poročilu, ki ga je pripravil The Economist Intelligence Unit, 28. decembra.

Tednik meni, da bo po oblikovanju desno sredinske vlade v Sloveniji hrvaška vlada morda našla priložnost za reševanje mejnih problemov med državama.

Slovenija je že nakaza-

la, da bo podpora vstopu Hrvaške v EU izkoristila kot vzvod v dvostranskih pogovorih, kar bo povzročilo dodaten pritisk na hrvaško vlado, da stori nekaj za rešitev primera.

V vsakem primeru pa bo morala vlada najti način, kako premagati močan odpor javnosti v zvezi s kakršnikoli kompromisom, poudarja poročilo, ki ga je pripravila skupina strokovnjakov zbranih okoli tednika The Economist.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

V dveh tednih se je marsikaj dogodilo v Argentini. Gotovo pa je vse zasenčila tragedija, ki je ob koncu leta zahtevala nad sto osemdeset smrtnih žrtev. Važen pa je ta dogodek tudi, ker je na nek način prikaz argentinskega načina življenja in vzrok velikih narodnih tragedij.

Goreča past. Zgodba je enostavna. V noči pred Silvestrovim je v plesni dvorani, ki služi tudi kot koncertni prostor, nastopala priljubljena rock skupina. Po stari navadi in kljub priporočilom in promjam, so oboževalci pričeli spuščati rakete. Iskre so zanetile ogenj v dekoraciji, lokal je ostal brez luči in sredi dima je več kot tritisočglava množica je postala žrtev goreče pasti. Vrata zasilnega izhoda so bila zaprta s ključavnico. Kljub hitri pomoči gasilcev in zdravniških ekip je nesreča pustila 182 mrtvih in nad 700 ranjenih v različnih bolnišnicah. Žrtve so bile predvsem mlajši in celo otroci.

Kriv je sistem. Ko se ne ni pogasil ogenj ne ohladila trupla, se je pričela polemika, kdo da je kriv nesreče. Kar naenkrat smo se vsi pričeli spraševati, kako je mogoče, da se dogaja eno in drugo v nezaslihi vrsti dogodkov, kar je kdo „slabega storil ali dobrega opustil“. Kdo je dovolil, da deluje lokal, ki ni izpolnjeval minimalnih varnostnih predpisov? Kdo je odgovoren, da je število prisotnih več kot trikrat presehalo zmogljivost prostora. Kdo, da se pirotehnika uporablja v zaprtem prostoru, polnem gorljivih elementov? Je za habitacijo lokala kriva gasilska ali občinska ustanova? In tako v nedogled. Odgovor je enostaven: kriv je sistem, ki vse to dopušta. In v sistem smo vključeni vsi. Sistem pa je izraz javnega (in privatnega) življenja družbe, ki nas obdaja. Podobno delovanje ali opušanje se dogaja na vseh področjih: v politiki, ekonomiji, vzgoji, zdravstvu ... In čeprav posledice „požarov“ na teh področjih na prvi pogled niso tako tragične, so v bistvu krive celotne tragedije naroda, ki bi lahko bil med vodilnimi na svetu, pa komaj životari in dovoli da v deželi, ki je žitnica sveta, otroci umirajo od lakote. In kot v tem primeru, je v ostalih prepozno „po toči zvoniti“, ko vlada gleda na to, da bi si očistila vest. Saj je bilo za iste, ki sedaj protestirajo, vse v redu, dokler ni bilo ognja in trupel; in nikogar ni brigalo, kam zahajajo njihovi sinovi in hčere, dokler jih ni nesreča streznila.

Politični odmevi. Ob tem dogodku je bilo tudi kar preveč opazno, kako se zvezna vlada sploh ni dotaknila tega dogodka. Razumljivo: vstopamo v volilno leto in ni prijetno biti soudeležen, ko dežujejo kritike. Predsednik namreč v pospešenem ritmu navezuje stike in podpisuje dogovore s krajevnimi veljaki. Še pred tem dogodkom je sklenil politični dogovor z vodjem mestne vlade (Anibal Ibarra), katerega priljubljenost je zaradi nesreče sedaj močno prizadeta. V istem smislu je Kirchner izvedel neke vrste sporazum tudi z Reutemanom za provinco Santa Fe. Najbolj zanimiv pa je bil nastop, ki ga je uprizoril guverner province Buenos Aires, Felipe Solá. Ta je s Kirchnerjevim blagoslovom predstavil lastno strujo v sklopu provincijskega peronizma. Zmota! Takoj za tem je Duhalde dokazal, kdo ima vajeti v rokah. V provincijskem parlamentu je Duhaldejeva zvesta četa (v povezavi z radikali) z dvotretinsko večino spreminila zakon, ki guvernerja močno omeji na gospodarskem področju. S tem Duhalde ni toliko meril na guvernerja, kot na Kirchnerja. Dogovor med njima velja, a predsednik se ga mora držati in se ne sme vtikati tja, kjer je Duhalde gospodar. Zato je potem Solá zaman moledoval za podporo zvezne vlade.

Na pragu volilnega leta. Čeprav bodo letnje volitve samo parlamentarnega značaja, so bistvenega pomena. Praktično in nesporno bodo pokazale, kakšno je realno politično stanje v državi. Tradicionalno se v Argentini volivci bolj pristo in nevezano izražajo na volitvah, kjer se ne odloča o usodi predsednika. Poleg tega je potek zadnjih volitev, ko je Menem odstopil in Kirchner postal predsednik s komaj 23% glasov, zasejal nek dvom, ki ga je treba razbliniti in ustavno stanje jasno potrditi. Zato si vlada toliko prizadeva, da bi bil potek dogodkov do oktobra nemoten. Ob tem pa se moramo zavedati, da vlada ni peronizem, oziroma, ni ves peronizem. Prav tako pa opozicija ni jasna, je razbita in ne ve dobro, kaj hoče.

Eni in drugi. Kirchner skupa tudi povečati število zvestih poslancev v parlamentu. Zaveda se odvisnosti od Duhaldeja. Ko mu je spodletel namen, da bi organiziral lastno politično strukturo s tako imenovanim postopkom tranzverzalnosti, sedaj navezuje stike s provincijskimi veljaki, da bi vplival pri sestavi kandidatih list. Delo je težavno zlasti ker isto namerava Duhalde. Opozicija pa ne najde poti do združenja. Celotne skupine, ki imajo podobne cilje in slične programe, se izživljajo v ozkih osebnih ambicijah. Tako dejansko usoda ostaja v rokah peronizma in edino vprašanje je, katera izmed notranjih struj bo prevladala. Za kakšno alternativo na oblasti pa zamenkrat ni govora.

SLOVENCİ V ARGENTINI

BARILOCHE

Nadškofov obisk in kaj

V začetku novembra je bil najpomembnejši dogodek obisk msgr. Alojza Urana. 10. novembra je pripotoval kar naravnost iz Slovenije v Bariloche. Le nekaj ur je imel postanka v Buenos Airesu. Še preden je pristal na domačem letališču Bariloche je Bog poskrbel za lep sprejem s čudovitim razgledom čistega, umitega ozračja po nevihti, s komaj posneženimi Andi in s temno modrim jezerom Nahuel Huapijem. Na letališču so ga že nestrpnost čakali otroci v narodnih nošah s slovensko zastavo ter ostali rojaki. Naj župnik Branko Jan je šel g. nadškofa Urana sprejet kar k vhodu letala tako je lahko hitro prišel v sprejemno dvorano, kjer je že čakala skupina rojakov. Marija Jerman in Ljudmila Mavrič sta deklamirali kratko pozdravno pesem in mu izročili topkek rožic za dobrodoščico. Nato je predsednik SPD Matjaž Jerman, v imenu društva in slovenske skupnosti v Bariločah pozdravil msgr. Urana in zaželel dobrodoščico v Bariloche in v Argentini ter mu čestital ob imenovanju za ljubljanskega nadškofa in metropolita. Gospod nadškof je prisrčno pozdravil vse navzoče in zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi. Msgr. Urana je spremljala ga. Majda Tomažič, ki je v Bariloche prišla pomagat pri informatizaciji (katalogizaciji) društvene knjižnice, preko knjižničarskega sistema COBISS, v katerega so vključene vse knjižnice v Sloveniji in delno v zamejstvu.

Vožnja iz Slovenije je bila za g. Urana kar dolga in naporna zato je iz letališča kar odšel v Hotel Mascardi (k Mavričevim) počivati do večera ko je imel srečanje z birmancema in starši. V Hotelu Mascardiju se je lahko vsak večer dobro spočil v prekrasnem okolju in miru obdan z gorami in gozdovi ob jezeru Mascardi.

V četrtek 11. novembra je že zjutraj prišel g. Branko s svojim kombijem po mladince srednjeholskega tečaja Vojka Arka in učence zadnjega razreda osnovne šole Jakoba Aljaža in Tečaja ABC po Slovensko, da jih je peljal skupaj z g. nadškofom na izlet pod Tronador. Glavni namen izleta je bilo srečanje in razgovor mladih z nadškofom, zato so to srečanje pričeli s sveto mašo v kapelici v Hotelu Mascardiju. Od tam so nadaljevali pot po cesti ob jezeru Mascardiju in reki Manso do vznožja Tronadorja pri Črnem ledeniku, kjer imajo Jermanovi gostilno. Med živahnim pogovorom in petjem je pot kar hitro minila. Marta Jerman je poskrbela za pogostitev zokusnim kosilom, po kosilu so pa vsi skupaj na kratek sprehod do slapa „Garganta del Diablo“. Mladim nikoli ne zmanjka energije zato so lahko po sprehodu nadaljevali z nogometom in odbojko nato pa

nadaljevali razgovor z g. nadškofom, dokler ni napočil čas za odhod in vrnitev v mesto, kjer so v šoli Marija Auxiliadora že čakali starejši rojaki g. nadškofa za srečanje in razgovor.

Msgr. Uran je opisal svojo odločitev za duhovniški poklic, domači krščanski vzgled, dosedanje delo kot škof za Slovence po svetu in zamejstvu ter spomine različnih potovanj po vseh celinah, kjer je obiskoval Slovence. Opisal je svoje glavne smernice za nadaljnje delo v novi službi kot nadškof ter tudi položaj in izzive slovenske Cerkve v novem okolju, ki ga predstavlja vstop Slovenije v Evropsko zvezo in nastop nove vlade v Sloveniji. Sledila so vprašanja udeležencev.

V petek 12. novembra je bil glavni dogodek sveta birma. Točno ob 19. uri je prišel g. nadškof v cerkev Marije Pomagaj. Tam so ga čakali že pred vrati učenci osnovne šole Jakoba Aljaža, ki so ob spremljavi harmonija zapeli pozdravno pesem, učenke 4. in 5. razreda pa so recitirale poezijo v pozdrav in dobrodoščico. Nato je bila sveta maša in obred svete birme. Ker je bil bariloški škof Fernando Maletti ravno tiste dni na uradnem potovanju in se nista mogla srečati osebno, mu poslal pozdravno pismo, ki je prebral pri maši g. župnik Branko Jan. V pismu mu je poleg pozdravov izrazil, kako posebno ceni in spoštuje slovensko skupnost in ljubezen do vere in očetnjave, kar izpričujejo s svojim delovanjem v teh krajih.

Letos sta bila samo dva birmanca Bojan in Nadja Magister. Skrbno in vestno sta se pripravljala na prejem zakramenta skozi vse leto. Zakrament sv. birme ni samo praznik birmancev in njihove družine, to je praznik vse krščanske skupnosti, ki je birmanca spremljala v molitvi skozi njuno pripravo in se tudi številčno udeležila sv. maše. V Bariločah se lahko ponosno pohvalimo, da je bila to prva birma msgr. Urana kot nadškofa. Po bogoslužnem obredu je vsa slovenska skupnost pohitela v Hotel Mascardi kjer je bila že pripravljena slavnostna večerja.

Po večerji so mladinci srednjeholskega tečaja in osnovne šole Jakoba Aljaža pripravili kratek kulturni program. Recitali so venček domoljubnih in mladinskih pesmic različnih avtorjev g. nadškofu v poklon. Nato je Matjaž Jerman v imenu društva SPD in vse slovenske skupnosti v Bariločah pozdravil msgr. Urana in se mu zahvalil za obisk ter za iskreno naklonjenost Slovincem po svetu, s katero nam je izrazil, da ne glede kje živimo smo tudi enakopravni del slovenskega naroda. Matjaž je poudaril, da ne govori samo v imenu nas, ki smo navzoči, govori tudi v imenu tistih, ki so sedaj že pokojni in so v teku svojega zemeljskega življenja hrepeli po samostojni in svobodni Sloveniji in so v tem duhu in krščanski veri tudi svoje otroke vzgojili, da lahko danes govorijo v slovenskem jeziku in gojijo slovensko kulturo. Izrazil je tudi upanje, da se bodo z novo vlado tudi odnosi s Slovenci po svetu izboljšali. V novoimenovanem nadškofu pa imamo resničnega zagovornika, ki nas razume in pozna. Poklonil mu je tudi knjigo Bariloche, ki so jo podpisali vsi navzoči rojaki. Msgr. Uran se je nato zahvalil za sprejem in vse dneve, ki jih je preživel med rojaki v Bariločah. V slovo smo skupaj zapeli nekaj slovenskih pesmi. Med rojaki je bila navzoča tudi oseba, ki ni znala slovensko. Zato je g. nadškof njej posebno posvetil mehikansko pesem v španščini in s tem ponovno pokazal svojo tenkočutnost in spoštovanje, ki ga posebno odlikuje in s katero se zna prav posebno približati vsaki osebi. Družabni razgovor in praznično vzdušje ob obloženih mizah polnih dobrot se je zavlekel kar pozno v noč.

Naslednje jutro je kar kmalu g. nadškof odšel na letališče, kjer ga je skupina rojakov poslovila. Ponovno je izrazil, da čuti nekaj posebnega do Slovencev v Argentini in zato kljub imenovanju za nadškofa tik preden je odšel na pot, ni spremenil svojega dolgo načrtovanega obiska v

Argentino. Še preden je odšel se je prav posebno zahvalil tistim, ki skrbijo za društveno knjižnico ter s tem hranijo bogastvo slovenske kulture za bodoče generacije. Izrazil je veliko veselje, da se je lahko našo društvo priključilo knjižničarskemu sistemu COBISS preko interneta ter tako poenostavilo in posodobilo uporabo knjižnice. Ker je tudi sam že nekaj časa deležen vseh prednosti elektronske obdelave knjig upa, da se bodo kmalu še druge slovenske knjižnice po svetu odločile za podobno povezavo. Začetek je vedno težak, vendar pa je potem zadovoljstvo toliko večje. Zakaj ne bi sodobnih tudi elektronskih sredstev uporabili za dobro: da se naša milo zvoneča beseda ohranja in širi po svetu, je še dodal. Zato je potem tudi poklonil sredstva za knjižnico poleg precej knjig, ki nam jih je že mesec prej poslal. V teku obiska je g. nadškofa stalno spremljal naj župnik Branko Jan.

ZAKLJUČEK POUKA

Konec novembra so v vseh slovenskih šolah v Bariločah zaključili pouk in razdelili spričevala ter pripravili kratek program na katerega so povabili vse starše. Tedaj še ni bila končana društvena dvorana, tako da smo morali srečanje pripraviti v sejni dvorani, malo bolj na tesno s prostorom zato pa nič manj prisrčno.

OBISK MIKLAVŽA

S precej zamude in s pospetanim delom zadnje tedne, so odborniki uspeli 11. decembra zaključiti obnovo stavbe prvotnega Stana. V večernih urah je tako lahko prišel na obisk sv. Miklavž v spremstvu angelov in parkljev in s svojimi darili razveselil otroke. Zbralo se je preko 40 otrok, ki so nestrpnost pričakovali klic svojega imena, da stopijo pred sv. Miklavža. Malo so bili v strahu zaradi navzočih parkljev, ki so tudi marsikatero predreža odnesli iz dvorane. Zaupali pa so otroci ob pogledu na dobrotljivega Miklavža in prijaznih angelov. Vsak otrok je bil tudi posebno izprašan, predvsem o tem kar so se v teku leta učili v slovenski šoli ter pri verouku. Ko je Miklavž vse otroke obdaroval se je poslovil od vseh navzočih in nadaljeval svojo pot v bolj oddaljene kraje, rojaki so se pa še nekaj časa zadržali ob prijetnem klepetu inokusnem prigrizku.

OBNOVA STANA

Gradbena dela se še nadaljujejo, da se bo lahko dokončalo ter opremilo celo obnovljeno in zvečano dvorano, novo kuhinjo z žarom, knjižnico in kopalnico s stranišči. Sobi s skupno kopalnico in straniščem sta sedaj tudi obnovljeni in sta od 1. januarja naprej na razpolago vsem slovenskim turistom, ki bodo obiskali naše kraje po zelo ugodnih cenah. V srednjem delu društvenih prostorov sta pa že sedaj na razpolago dve zelo udobni sobi.

Konstanta na kvadrat

Mladski dan na Pristavi

V nedeljo 19. decembra se je na slovenski Pristavi v Castelarju vrnilo letno srečanje mladcev in mladenk, to pod z družinami. Pričel se je okoli desete ure z daritvijo sv. marte. Marteval je g. Franc Himmelreich, za petje pri maši so poskrbeli mladci iz San Martina. Po opravljeni daritvi in kratkem zajtrku so prišli na vrsto igre, pri katerih je sodelovala večina prisotnih in jih je vodila gospa Lučka Smersu Santana. Tekmovale so

ptiri skupine, ki so se razlikovale po naravnih narisanih obrazih, ki jih je nosil pripete vsak igralec. Skupine, ki so med seboj tekmovali, so pri vsaki igri poskušale nabrati čim več točk. Za to so imele le tri minute pri vsaki igri. Tako so nekateri lovili ribe, medtem ko so si drugi podajali žogo s padali, tretji so poskušali vreči čimveč žogic v vrečo, itd. Vsako igro je nadzoroval eden ali več članov pristavske mladine, ki so

ustregli promjji voditeljev, da bi pomagali pri tem mladškem dnevu. Po končanih igrah, smo se zbrali, da bi vsi skupaj kosili. Vsak je prinesel nekaj jedi s seboj, pijačo pa je bilo možno kupiti pri pultu, kjer jo je prodajala pristavska mladina.

Po kosilu so se mnogi, kljub vročini, navdušili za nogomet in odbojko. Kmalu so se sestavila razna moštva, kjer so igrali ne le mladci in mladenke, temveč tudi starši in nekateri prisotni člani mladinskih organizacij. Spet drugi so igrali namizni tenis, kasneje pa se jih je mnogo navdušilo za karaoke, katerega je pripravil Martin Dobovšek. Okoli petih popoldne so pričeli nekateri starši mladcev igrati razne pesmi. Vmes se je gospa Maruča Čeč zahvalila vsem ki so pomagali da se je ta dan uresničil in povabila mladce da so se približali in prejeli majhen spominček. Hkrati se je tudi Tone Podržaj zahvalil v imenu staršev vsem voditeljem mladcev in mladenk, ki

pripomorajo vzgoji otrok v pravih vrednotah. Nato je nekaj mladcev podarilo voditeljem topke.

Glasba se je nadaljevala in kmalu je skupina prisotnih pričela prepevati razne narodne in božične pesmi, ob spremljavi instrumentov. Potem pa smo se pričeli razhajati, veseli, da smo preživeli lep družinski dan.

JMR

Nov regijski odbor stranke Nova Slovenija

V sredo 1. decembra je v Buenos Airesu pomladna stranka Nova Slovenija (NSi) imela svoj redni občni zbor. Po ugotovitvi sklepčnosti, je dosedanji predsednik inž. Jernej Dobovšek vodil volitve novega odbora.

Soglasno je bil izvoljen nov odbor NSi/območje Argentina in Južna Amerika, ki je sestavljen kot sledi: predsednik, dr. Vital Arnič; podpredsednik, Gregor Verbič; odborniki; Marija Ivana Tekavec, dr. Mihael Stariha, ing. Janez Belič, Franc Zorec, Ciril Jan, Franci Korončec, Boris Kambič, Stane Grebenc, Lojze Trpin, Pavle Malovrh in Anton Kastelic; svetnika, prof. Tine Vivod ter inž. Jernej Dobovšek. Častni predsednik, dr. Marko Kremžar.

Člani odbora in zaupniki ob priložnosti obiska nadškofa Urana

V imenu stranke se je podpredsednik NSi za Slovence po svetu, prof. Tine Vivod zahvalil za dolgoletno požrtvovalno delo, ki ga je opravil dosedanji predsednik inž. Jernej Dobovšek. Izrazil je zadovoljstvo nad izkustveno in pomlajeno ekipo za naslednja štiri leta. Dela ter izzivov je na pretek. Prof. Vivod je tudi dodal, da bodo v novih časih nova vizija, isti principi in prilagojena metodologija omogočili doseči zastavljene cilje. Polagati moramo važnost na povezavo z ostalimi regijskimi odbori ter tesno sodelovanje s centralnim Izvršnim odborom stranke v domovini.

Inž. Dobovšek se je zahvalil za spodbudne besede in se prav posebno zahvalil vsem odbornikom za dolgoletno sodelovanje. Izrazil je, da je NSi v Argentini kontinuiteta tistih Slovencev in Slovenk, ki so v svetu ohranili demokratično prepričanje v sklopu zgodovinske SLS, se kasneje pridružili SKD in nazadnje Novi Sloveniji na podlagi podobnega programa in njegove izvedbe.

Sledila je analiza dogodkov pred volitvami, izid državnoborskih volitev v Sloveniji in pogajanja za vlado, ki je sedaj oblikovana s pomladnimi strankami na podlagi Koalicije Slovenija (SDS, NSi) plus SLS ter DeSUS.

Kot zelo odmeven dogodek moramo tu omeniti posebno srečanje Regijskega odbora NSi za Argentino Južno Ameriko z novim nadškofom msgr. Alojzom Uranom ob priložnosti njegovega obiska. Predložili smo mu pogled stranke na dogodek v matični domovini ter našo perspektivo za naprej.

Novi predsednik dr. Vital Arnič je pozval navzoče k zvestobi krščansko-demokratičnim načelom in nepretrgani stoletni tradiciji, ki so nam jo izročili naši očetje, ter vzajemnemu sodelovanju z matično stranko v Sloveniji, s pridobitvijo vedno novih članov, ki bodo lahko odločilno pripomogli na prihodnjih volitvah v Sloveniji, ter da bi tudi slovenski državljani po svetu čimprej dosegli svojo predstavništvo v Državnem zboru. Določil je tudi, da bo na prvem sestanku razdelitev ostalih funkcij v ožjem odboru.

“Lačen sem bil in ste mi dali jesti ...”

V soboto, 16. oktobra smo dijaki tretjega letnika Slovenskega srednjšolskega tečaja Ravnatelj Marka Bajuka, v spremstvu prof. Mirjam Oblak, dumega pastirja in kateheta g. Francija Cukjatića ter s pomočnikoma Damijanom in Tomažem Ahlinom, obiskali ustanovo Don Orione v Claypole. Avtobus nas je odpeljal izpred Slomškovega in Sanjškovega doma. Lepa in vesela skupina mladih nas se je zbrala z mnogimi paketi jedi, učnih pripomočkov, igrač, čistil, itd. Ko smo dospeli na naš prvi cilj, „Pequeño Cottolengo de Don Orione“ so nas sestre, ki tam živijo in skrbijo za bolnike, prisrčno sprejele. Obiskali smo več hiš (paviljonov) in z bolniki peli, se pogovarjali, pa tudi zaplesali.

Na kratko vam opišem bolnike: predstavljajte si jih po zunanosti drugačne od vas, neokretne, nebolgljene. Veselje, hvaležnost Bogu za vse kar

jim nudi, nedolžnost, nasmeh na njihovih obrazih izžareva življenje in radost, oddaljenost od tega sveta. Ne potrebujemo raketnih modernih avtomobilov in oblek. To so osebe ki v preprostosti in skromnosti živijo kot najsrečnejši ljudje na svetu. Morda nimajo prave izobrazbe, vseh stvari, ki bi potrebovali, morda ne znajo pisati ne brati, a povejte mi, čemu to, če ne znate ljubiti in če se ne znate zahvaliti za vse kar sprejemate dan za dnem?

smo zmolili in zapeli pred Najsvetejšim. Imeli smo tudi skupno kosilo in malo oddiha na njihovem parku. Ob pol treh popoldne smo odšli v Schönstatt v Florencio Varela, kjer smo obiskali prečudovito Marijino svetišče.

Ko vstopim v ta kraj, ne morem verjeti, da je res to, kar vidim. Vse je okrašeno z rožami, z vseh strani žari življenje, narava, mir, red, svetost... prekrasni park je obložen z dišečo travo.

S sveto matro smo počastili Boga in se mu zahvalili za prelepo in bogato doživetje. Ubrano petje in navdušena molitev sta oblikovala to sveto daritev.

Neskončno se zahvaljujemo Bogu in spremljevalcem, za tako lep in koristno preživet dan!

G.Q.

Mladina stopa v novo leto

V predzadnji številki smo že poročali o občnem zboru in novem centralnem odboru mladinskih organizacij. Še pred tem pa so se po vseh Domovih vrtili krajevni občni zbori in so bili izvoljeni odbori, ki bodo odseke vodili v novem delovnem letu. Razveseljivo je, da so povsod skupine, ki skrbijo, da se bo delovanje tudi v prihodnjem letu normalno razvijalo, in da bo ideja slovenskega izvora, skupaj s slovensko besedo in pesmijo, še naprej našla mesto med mladino v skupnosti.

V poznanje in zgled objavimo posamezne odbore, ki bodo aktivni v letu 2005:

CARAPACHAY

Predsedniki, **Barbara García, Alenka Žnidar in Martin Markež**; tajnik, **Pablo Alepi**; blagajničarka, **Nadja Jan**; športni referent, **Sandi Žnidar**; gospodar, **Marko Markež**; kulturna referentka, **Alenka Žnidar**; pomočnica, **Silvi Žnidar**. Pomočniki vsakega mesta so pa še mladci ali mladenke.

CASTELAR

Predsednik, **Aleks Mele**; predsednica, **Cecilija Čop**; tajnik, **Kristijan Kopač**; blagajnik, **Pavel Grohar**; gospodarji, **Martin Zamnik in Andrej Conde**; gospodinja, **Tatjana Golob in Karina Schiffrer**; kulturni referent, **Jože Rožanec**; športni referent, **Maksi Maček in Franci Schiffrer**; športna referentka, **Lucijana Čop**; pevski referent, **Pavel Klemenčič**; stenčas, **Tatjana Gričar in Martina Kokalj**; referent za Informacijsko družbo, **Kristijan Kopač**; delegat, **Dani Kocmur**; delegatinja, **Nevenka Pavlovčič**.

RAMOS MEJÍA

Predsednica, **Aleksandra Omahna**; kulturni referentki, **Gabrijela Vasle in Marjana Jakopič**; športna referentka, **Natalija Re**; športni referent, **Matija Jakopič**; gospodar, **Tomaž Ahlin**; delegatinja, **Erika Ribnikar**.

SAN JUSTO

Predsednika, **Veronika Kržišnik in Matjaž Štrubelj**; podpredsednika, **Karina Maružič in Andrej Drenik**; tajnik, **Pavle Modic**; blagajnik, **Martin Selan**; kulturna referenta, **Marjana Kržišnik in Marko Štrubelj**; športna referenta, **Monika Oblak in Matjaž Maružič**; gospodar-

ji, **Nadja Žgajnar in Veronika Marinčič** ter **Niko Falduto** in **Marko Klarreich**; delegata, **Andrejka Puntar in Marjan Godec**; stenčas, **Ana Klara Zafra** in **Sebastijan Žgajnar**.

SAN MARTÍN

Predsednik, **Martin Jerman**; predsednica, **Natasa Rupnik**; tajnica in stenčas, **Andreja Boltežar**; pomočnica **Marija Evgenija Santana Smersu**; blagajničarka, **Sofia Kastelic**; pomočnica, **Mara Lukman**; gospodar, **Pablo Lukman**; gospodinja, **Luciana Dimnik**; pomočniki, **Luka Škulj, Erika Šenk in Damijan Jerman**; kulturna referentka, **Sara Podržaj**; kulturni referent **Niko Škulj**; pomočnika, **Marta Belec in Leli Podržaj**; športni referent, **Andrej Belec**; športna referentka, **Juli Kastelic**; pomočniki, **Tomi Kastelic, Ivan Dimnik in Tatijana Truden**; delegat, delegat, **Marjan Belec**; delegatinja, **Mariana Petkovšek**.

SLOVENSKA VAS

Predsednik, **Andrej Črnak**; predsednica, **Marija Gerkman**; podpredsednik, **Gaby Urbančič**; podpredsednica, **Veronika Rot**; tajnik, **Tomaž Botjančič**; tajnica, **Cecilija Čampa**; blagajnik, **Tomaž Črnak**, podblagajnik, **Joško Mehle**; kulturna referentka, **Sonja Gerkman**; gospodar, **Fernando Čampa**; gospodinja, **Cecilija Stanovnik, Gaby Burja**; športni referent, **Tomi Sumnik**; športna referentka, **Marjana Urbančič**; delegat, **Damijan Črnak**.

Vsem želimo res najlepših uspehov in bomo o delovanju mladinskih organizacij na naših straneh zvesto poročali.

Najmlajša galaksija

Znanstveniki so z vesoljskim teleskopom Hubble izmerili starost galaksije, ki se ji obeta laskavi naslov 'najmlajša v vesolju'.

Po kozmoloških standardih gre za rosno mlado galaksijo, ki se po starosti bistveno razlikuje od vseh ostalih. Poimenovali so jo I Zwicky 18, nastala pa naj bi pred približno 500 milijoni let; takrat so se na Zemlji že pojavile nekatere razvite oblike življenja.

Rimska cesta je več kot dvajsetkrat starejša od na novo odkrite galaksije, saj beleži 12 milijard let, kar je tipična starost galaksij. Novo odkritje znanstvenikom nudi nenadejano možnost, da preučijo tip galaksije iz začetnih stadijev vesolja. Zaradi počasne rasti strokovnjaki sklepajo, da je galaksija nastala iz plinskega oblaka v pustem delu vesolja.

I Zwicky 18 pa se ne odlikuje samo po svoji starosti, pač pa tudi po svoji bližini, saj je oddaljena le 45 milijonov svetlobnih let. Zvezdoslovec in soavtor članka o raziskavi, Trinh Thuan iz univerze v Virginiji, pa je povedal naslednje, „Vesel sem, da imam takorekoč pred vrati laboratorij za preučevanje nastanka galaksij.“

NOVICE IZ SLOVENIJE

NIČ BELEGA V LJUBLJANI

Ljubljančani so kar čudno gledali preteklega decembra, ko so tako na sveti večer kot na silvestrovo morali praznovati brez snega. Ni bilo zametov, poledenelih avtomobilov, belih streh ali zasneženih smrek. Sicer so si vremenoslovci na vse kriplje prizadevali, da bi priklicali sneg v nižine, a jim ni uspelo: le po gorah je bilo videti bele snežene kape. Če je pa izletnik skočil do sv. Katarine nad Ljubljano, je pa že mogel opaziti belo preprogo in vse tisto, kar spada k novoletnemu doživetju.

BREZ SLOVENSkih ŽRTEV

Slovenskemu zunanjemu ministrstvu je uspelo preveriti, da so slovenski državljani, za katere vedo, da letujejo na območju jugovzhodne in južne Azije, ki ga je prizadel močan potres in uničujoči popotresni valovi, v dobrem stanju, je v izjavi za javnost dejal generalni direktor Direktorata za mednarodnopravne zadeve in zaščito interesov na Ministrstvu za zunanje zadeve (MZZ) Andrej Šter. Do enega državljanja, ki je na Šri Lanki, niso uspeli priti, vendar ima MZZ posredno informacijo, da je odpotoval z obale, preden so visoki valovi zajeli milanski obalo.

TUDI ELEKTRONIKA ZASTARA

Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) se za ohranjanje pisne kulturne dediščine sooča z vedno večjimi težavami. Po besedah pomočnice ravnatelja NUK dr. Melite Ambrožič skoraj 80 odstotkom gradiva, ki ga hrani knjižnica, grozi, da ne bo preživelo 21. stoletja, ker je nastalo na papirju 19. stoletja. Težavo predstavlja tudi vprašanje, kako ohranjati zapise, ki so že nastali na digitalni osnovi, saj ohranjanje le-teh zaradi nezadržnega razvoja tehnologije stane približno šestkrat več kot ohranjanje dediščine v pisni obliki.

JELINČIČ JE PA VELIK ...

Na vrtu hite predsednika SNS Zmaga Jelinčiča so odkrili doprsni kip predsednika nekdanje SFRJ Josipa Broza Tita. Kot je ob tem dejal Jelinčič, je bil Josip Broz Tito sin slovenske matere, zmagovalec druge svetovne vojne in maršal Jugoslavije, velik človek, pa tudi velik modrec.

PO SVETU

V UKRAJINI SO SPET IZVOLILI JUŠČENKA

Na ponovljenem drugem krogu predsedniških volitev v Ukrajini, na katerem je več kot 37 milijonov volilnih upravičencev že tretjič v manj kot treh mesecih izbiralo naslednika Leonida Kučme, je prepričljivo zmagal opozicijski voditelj Viktor Juščenko. Zmagal je z 51,99 odstotka glasov pred premierom Viktorjem Janukovičem, ki je prejel 44,19 odstotka. Janukovič noče priznati poraza in se je zaradi nepravilnosti pritožil na vrhovno sodišče. Rusko zunanje ministrstvo je izrazilo dvom v objektivnost opazovalcev Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), ki so ocenili, da se je z volitvami Ukrajina približala mednarodnim standardom svobodnih in pravičnih volitev.

STRAHOTEN POTRES

Potem ko je morsko dno med Avstralijo in Antarktiko strelal potres z močjo 8,2 stopnje po Richterjevi lestvici okoli 800 kilometrov jugovzhodno od avstralske otoške države Tasmanija in ni povzročil nekode, ne žrtev, je potres z močjo 8,9 stopnje po Richterjevi lestvici strelal morsko dno in severni del indonezijskega otoka Sumatra. Potres je povzročil ogromne valove — tsunami —, ki so pometli s številnimi ljudmi na obalah južne in jugovzhodne Azije ter vzhodno obalo Afrike. Število žrtev raste; zaenkrat so jih našli okoli 125.000.

ŽRTVE RASTEJO

Kljub temu, da v našem tednem pregledu ne omenjamo Iraka, žrtve vojne stalno rastejo. V amerškem oporišču blizu Mosula je odjeknila silovita eksplozija, ki je terjala 22 žrtev, med njimi pa so bili ameriški vojaki in pripadniki iranskih varnostnih sil. Eksplozija je povzročil gverilec, ki se je vrnil v jedilnico oporišča in se razstrelil.

PROTITERORISTIČNI UKREPI

Španska policija je razbila novo teroristično celico. V Kataloniji so prijeli tri osumljence, Maročane, ki naj bi skušali v tujini kupiti razstrelivo za teroristične napade. Skupino so prijeli na območju Barcelone, v akciji pa je sodelovalo nekaj sto policistov. Španski preiskovalni sodnik pa je visokega predstavnika maronške skrajne skupine Hasana al Haskija obtožil vpletenosti v atentat v Madridu, v katerem je bilo 11. marca ubitih 191 ljudi. Al Haski je obtožen 191 umorov, tisoč poskusov umorov in članstva v teroristični skupini.

SPET RAKETE

Rusija je izvedla prvi preizkus svoje najtežje medcelinske balistične rakete po letu 1991. Raketa vojvoda RS-20V (z oznako zveze NATO satan SS-18) je bila izstreljena z območja južnega Urala, zadela pa je več kot 6000 kilometrov oddaljen cilj na območju Kamčatke.

PISALI SMO PRED 50 LETI

LETOŠNJI ZBORNIK STALNA RAST NAVZGOR

Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1955, ki je že sedmi v svoji vrsti, so njegovi uredniki, gg. **Milop Stare, Joško Krošelj, Tine Debeljak, Pavle Rant in Pavle Fajdiga** napisali uvod, ki je nekoliko daljši, kot v prejšnjih letih. V tem uvodu ne skrivajo svojega veselja nad opravljenim delom: nad delom s sedmimi letniki in nad delom te zadnje knjige posebej. Ne izraža pa ta uvod samo veselja z doseženimi uspehi, ampak tudi veselja do dela v bodočnosti. Nič več ne dvomijo gospodje v uredništvo, kot smo jih prej včasih slivali, če bo mogoče prihodnje leto dati novo knjigo na svetlo. Udarno pribijajo, da mora ostati zbornik za vedno reprezentativna publikacija. Takšen optimizem nam je potreben, je pa tudi utemeljen.

DRUGA KNJIGA DR. AHČINOVE SOCIOLOGIJE

Te dni je prof. dr. Ivan Ahčin izročil Družabni pravdi obrnjen rokopis, ki predstavlja drugo knjigo njegovo Sociologije, ki je „edinstveno delo v emigraciji“, kakor je zapisal dr. Miha Krek, v „Sloveniji“.

SLOVENCi V ARGENTINI

Nova maza lazarista g. Leopolda Zajca.

Drugi slovenski novomamek, ki je bil posvečen lansko leto v Argentini, č. g. Leopold Zajc, je imel novo mazo v nedeljo 2. januarja 1955 v San Justo.

V župno cerkev so ga spremili v sprevodu povabljeni gostje. Pred vstopom v cerkev mu je nečak Mirko Cvetko izročil novomamek križ. V imenu matere v domovini je novomameku podelila materin blagoslov njegova teta ga. Anastazija Cvetko, v imenu pok. očeta pa njegov stric g. Maks Zajc. S kora so novomameka pozdravili pevci in pevke SPZ Gallus z novomameo „Novi mamek bod' pozdravljen“.

Slovenci za Silvestrovo niso imeli pripravljenih kakih večjih skupnih prireditev, ampak so novo leto pričakovali v manjših skupinah ali v prijateljskih družbah po družinah, ali pa po slovenskih gostinskih obratih v prestolnici in na področju Velikega Bs. Aiersa. Od društvev je imelo silvestrsko veselico le društvo Edinost. Precej slovenskih rojakov se je ta večer podalo tudi na slovensko pristavo v Moron, kjer so v ohlajenem ozračju pričakovali nastop novega leta. Med tem, ko smo v Buenos Airesu imeli za božične praznike izredno lepo in prijetno hladno vreme, je bila za novo leto neznosna vročina in sparina, ki traja še kar naprej. Temperatura je ponekod zabeležila skoro absurde rekorde. Tako je globoko na jugu v Patagoniji v nekaterih krajih te dni dosegla 40 stopinj Celzija.

Študijski dan visokošolcev. V nedeljo 2. januarja so se zbrali študirajoči akademiki in akademičarke na celodnevem študijskem dnevu. Po sv. mazi in duhovni misli so sledila tri predavanja, ki so obravnavala naslednja vprašanja: „Lik človeka v sodobni filozofiji in v teologiji“, „Emigracije v vrtincu idejnih tokov“ in „Slovenski narod ter slovenski akademik“. Predavanjem so sledili živahni razgovori. Zaključna misel je bila, da si slovenski visokošolci takih študijskih dni žele in da bodo s temi nadaljevali.

Svobodna Slovenija, št. 1, 06. januarja 1955

OSEBNE NOVICE

Poroka

V cerkvi Nuestra Señora del Valle v Tafí Viejo, v provinci Tucumán, sta se v soboto 25. decembra 2004 poročila **Janez Pavel Žakelj** in **María Florencia Romano**. Poročil ju je Franci Urbanč ob asistenci Lojzeta Urbanča. **Novoporočencema iskreno čestitamo in želimo obilo sreče!**

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Glavni urednik: **Tine Debeljak ml.** / Za Društvo ZS: **Alojzij Rezelj** / Sodelovali so še: **Tone Mizerič, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Marko Vombergar, Marko Kremžar, Klavdija Kambič, Jože Rožanec, Ivana Tekavec, Gabi Qualizza, Milena Ahčin, Marija Zurc Čeč.** Mediji: **STA, Radio Ognjičje, Družina.**

ESLOVENIA, MI TIERRA

El gobierno yugoslavo de Londres

Al producirse el ataque alemán contra Yugoslavia, los aliados trasladaron el gobierno yugoslavo con el rey Pedro II primeramente a África y luego a Londres. Todos los demócratas eslovenos consideraban que ese era el gobierno legítimo, mientras que los partisanos comunistas no lo tomaban en cuenta. En la reunión que tuvo lugar el 29 de octubre de 1943 en Jajce lo rechazaron de plano. Los eslovenos que integraban el gobierno eran el ministro Miha Krek y France Snój. Los que también colaboraban con el gobierno eran A. Kuhar, Isidro Cankar y Anton Novačan. Los ministros de Serbia eran mayoría. Designaron al general Mihajlovič, que había luchado en territorios ocupados, como ministro de guerra. Sus soldados eran llamados chetniks, también entre los eslovenos, y se enfrentaron con los partisanos.

Sin embargo los aliados fueron cambiando de opinión. Con el tiempo empezaron a entusiasmarse con Tito. Por eso trataron de establecer contactos entre él y el gobierno yugoslavo en exilio. Sencillamente le ordenaron a Pedro II que formara un nuevo gobierno regido por el croata Šubarić. Así se hizo. La labor del croata consistía en encontrarse con Tito. Este hecho desencadenó la dimisión de Krek y de Snój. Hacían advertencias por la radio para que los eslovenos comprendieran que los aliados no miraban con buenos ojos a los domobranci (defensores de los hogares), pero no tuvieron éxito. No les creyeron. Snój decidió llegar en avión a Yugoslavia y tener un encuentro personal con los domobranci, pero los partisanos se lo impidieron.

Mientras tanto se producía el encuentro entre Šubarić y Tito. Tito logró lo que quería: el reconocimiento de su autoridad. El rey cubrió los puestos vacantes. El ingeniero Džuran Semec, uno de los nuevos integrantes, era esloveno. Tito consiguió que los aliados legitimaran su poder.

Este hecho aumentó considerablemente la autoimagen de los partisanos, que no contaban con grandes logros en el campo militar. Los aliados empezaron a dotarlos de comida y de armamento.

SLOVENCi IN ŠPORT

NAJBOLJŠI SLOVENSki ŠPORTNIKI 2004

Atletinja Jolanda Čeplak (348 točk v glasovanju) in jadralec Vasilij Žbogar (313 — oba dobitnika bronastih medalj na olimpijadi v Atenah) sta najboljša športnika Slovenije v moški in ženski konkurenci v preteklem letu 2004. Društvo športnih novinarjev Slovenije (DŠNS) je za najboljšo ekipo v kolektivnih igrah izbralo rokometaše Celja Pivovarne Lanko (70), veslača Iztok Čop in Luka Špiš, ki sta dobila nagrado za najboljšo ekipo v individualnih športih (111), nagrado za fair play pa je prejel Miran Stanovnik (64), ki je ob tej priložnosti dobil tudi evropsko nagrado za fair play. Posebno nagrado DŠNS so prejeli dobitniki odličij na paraolimpijskih igrah invalidov v Atenah, strelec Franc Pinter Ančo, atletinja Tatjana Majcen in namiznoteniska igralca Mateja Pintar.

Jolanda Čeplak in Vasilij Žbogar

NOGOMETNA LESTVICA FIFE

Mednarodna nogometna zveza FIFA je pred iztekom leta objavila lestvico najboljših reprezentanc. Še naprej so na najvišji poziciji petkratni svetovni prvaki Brazilci, ki so s tem osvojili naziv najboljša reprezentanca leta 2004, pred Francozi in Argentinci. Slovenska izbrana vrsta je izgubila dve mesti in je zdaj na 42. mestu. V istem obdobju lani so slovenski nogometni zasedali 31. mesto.

ZIMSKI USPEH

Tina Maze je zmagala na veleslalomu za svetovni pokal alpskih smučark v pičarskem St. Moritzu (2:26,99) in dosegla svojo drugo zmago v karieri.

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta N° 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital A. Pič, Odvetnik Paraná 830, 5. nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

POPRAVEK.

V prejšnji številki je v Oglasu INFORME DE GESTION pomotoma naslovljeno COOPERATIVA Y MUTUAL SLOGA. Pravilno se mora glasiti samo: **COOPERATIVA SLOGA INFORMA**

DAROVALI SO

Zveza slovenskih mater in žena se iskreno zahvaljuje darovalcem v dobrodelni sklad: neimenovani iz Slovenije 1.000.- evrov; gospa Mara Steinhauš v spomin prijateljici Cilki Škofič, ki je umrla v Sloveniji, 100.- pesov.

Iskren Bog povrni!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

4. januarja 2005

1 EVRO 239,74SIT

1 U\$S dolar 177,44SIT

SLOMŠKOV DOM
vabi vse rojake
na svojo novo spletno stran
www.slomskovdom.org

Veseli bomo vašega obiska!

Sporočilo naročnikom

Kljub navidezni stabilizaciji v Argentini, se stroški po malem nenehno dvigajo. Na teden ni izvzet iz tega razvoja in tako smo prisiljeni, da tudi mi vsaj nekoliko dvignemo ceno naročnine. Zato sporočamo, da od 1. januarja 2005 znaša naročnina Svobodne Slovenije letno po raznašalcih \$ 75.-, za dostavljanje po pošti pa \$ 100.-. Upamo, da bo ta malenkostna povzročila (kakih 7%) naletela na razumevanje naših naročnikov in nas bodo tudi v naprej zvesto spremljali!

Uredništvo in uprava.

MOŽNOSTI PLAČEVANJA

Članarino Zedinjene Slovenije in naročnino Svobodne Slovenije lahko poravnate:

V INOZEMSTVU:

- po pošti z **bančnim čekom** (prosimo, da ne pošljete osebnih čekov) na ime Antonio Miserit.

V ARGENTINI:

- v **državni pisarni v Slovenski hiši** (v gotovini ali čekih na ime Eslovenia Libre);
- **po poverjenikih**;
- s **poštno nakaznico (giro postal)** na ime Eslovenia Libre;
- **naložba v Banco de Galicia**:
- po omrežjih Banelco ali Link;
- po Internetu-Home Banking.

Za transference boste rabili naslednje podatke: Titular de la cuenta: Matias Cec; DNI: 25537990; CUIT: 23-25537990-9; número de caja de ahorro en pesos: 4899965-1/037-6; CBU (clave bancaria uniforme) 00700375-30004899965160. Ko naredite transference, prosim, sporočite nam po telefonu ali pošti.

Za vso podporo že vnaprej Bog povrni!

Uprava Svobodne Slovenije

Z globoko žalostjo sporočamo vsem prijateljem in znancem, da nas je, v 70 letu starosti, nenadoma zapustil 7. decembra 2004

Ilic. Anton Šproc

Priporočamo ga v molitev in lep spomin.

Žalujoci:
žena **Marga**,
hči **Natacha**,
mati **Berta**,
brat **Milan**
in ostalo sorodstvo.

Slovenija, U.S.A., Avstrija, Republika Češka

SDO - SFZ
Naš dom San Justo
FAR WEST
PUST 2005 SOBOTA, 5. FEBRUARJA
OB 21. URI
MAX in DJ
Naš Dom - Hipolito Yrigoyen 2756

Otroška kolonija je odpotovala

V nedeljo, 2. januarja zvečer, so odpotovali otroci letošnje počitniške kolonije Zedinjene Slovenije. Cilj je bil počitniški dom dr. Hanželiča v kordovskih hribov, kjer bodo preživeli dva nepozabna tedna v lepi naravi in slovenskem okolju. Otroci se bodo vrnili v soboto, 15. januarja, ob 8. uri zjutraj.

V Italiji več domačih živali kot otrok

Raziskava, ki so jo objavili v italijanskem časopisu La Repubblica, je pokazala, da imajo v Italiji več hišnih ljubljencev kot otrok, in opozorila na močno nižanje števila rojstev.

V Italiji imajo namreč po tej raziskavi 14,5 milijona psov in mačk, medtem ko imajo le 8,7 milijona otrok, mlajših od 15 let.

Za svoje ljubljence Italijani letno

zapravijo 4,7 milijarde evrov, po mnenju nekega psihologa pa naj bi domače živali mnogim mladim ljudem nadomestile otroke, ki jih ali ne morejo ali nočejo imeti.

Italija je država z najnižjo rodnostjo v Evropi, vsaka ženska ima povprečno 1,1 otroka, kar 18,2 odstotka Italijanov pa je starejših od 65 let, kar jo uvršča na prvo mesto vseh držav na svetu glede na starost prebivalcev.

VODORAVNO: 1. Služno prizadeti; 5. počivanje; 9. eden od ustanoviteljev Rima; 10. kožni izrastek; 12. rdijo; 13. periferija; 16. jutranji svit; 18. sleherni; 20. kemični znak za aluminij; 21. tvorbe na rastlinah, posledice zajedalcev; 24. polmer kroga; 25. stročnica; 27. odprtina v steni; 29. država v zapadni Afriki; 30. kradljivec; 32. osebni zaimek; 34. osnovna prvina; 37. pričel; 38. tropska ovijalka.

NAVPIČNO: 1. Hud strah; 2. samo; 3. uboj; 4. kratica za mednarodno organizacijo dela; 5. domače živali; 6. pokrajina okrog Sežane; 7. predlog; 8. Simon, pesnik (1833-1869); 11. slovensko moško ime; 14. preprosta jed; 15. žebelj; 17. žensko ime; 19. Abrahamov brat; 22. pritajeno jokalo; 23. velika posoda za kuhanje; 26. živo obarvan; 28. glasbeni znak za on; 29. predlog; 31. kemični znak za američij; 33. poseduje; 35. samo; 36. pomožni glagol.

1	2	3	4	5	6	7	8
9			10	11	12		
		13	14		15		
16	17				18	19	
20			21	22	23		24
	25	26			27	28	
29			30	31		32	33
		34	35		36		
37					38		